

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČSMF From the life of the Union of Czechoslovak Mathematicians
and Physicists

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 32 (1987), No. 4, 236--237

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139311>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1987

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Zprávy o jednorázových akciách je třeba dodávať redakcii do 1 mesiaca od skončenia akcie.

Rukopisy článkov k osobným výročím alebo k výročím inštitúcií musí byť redakcii dodané 9 mesiacov pred dátumom výročia, majú-li byť publikované včas.

SEMINÁR Z APLIKOVANEJ FYZIKY NA VVTŠ ČSSP V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

V školskom roku 1985–86 pokračoval vo svojej práci seminár z aplikovanej fyziky (SAF) žilinskej pobočky JSMF na pôde Vysokiej vojenskej technickej školy v Liptovskom Mikuláši. Druhý ročník SAF otvoril dňa 10. 10. 1985 svojím vystúpením na tému *K obsahu predmetu fyzika na VVTŠ* vedúci katedry fyziky VVŠT ČSSP doc. Ing. ZDENĚK VAŠEK. Do konca roku 1985 ešte odznali referáty:

RNDr. EUBOMÍR MACKO (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Aktivita aerosólov a ako ju merame* (17. 10.)

Mgr. ANDRZEJ KANWISZER (Archeologické a etnografické múzeum Lodž): *Práca laboratória 14-C pri MAE v Lodži* (28. 10.)

RNDr. VLADIMÍR JAKABČIN (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Návrh tienenia pred KŽ* (4. 11.)

RNDr. EUBOMÍR MACKO (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Röntgenová štruktúrna analýza* (11. 11.)

Doc. RNDr. JÁN CHRAPAN, CSc. (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Tvorba lekčného fondu* (13. 11.)

RNDr. STANISLAV JUREČKA (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Laserový zdroj iónov* (18. 11.)

Ing. STANISLAV VRBŇÁK (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Problemy kybernetickej didaktiky* (prvá časť 19. 11., druhá časť 9. 12.)

Prof. RNDr. JÚLIUS KREMPASKÝ, DrSc. (KF Eltech. fak. SVŠT Bratislava): *Matematika vo fyzike* (22. 11.)

Ing. ILONA JANDOVÁ (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Význam UTO v systéme výučby kurzu fyziky na vysokých školách technického smeru* (25. 11.)

RNDr. ALENA VODILOVÁ (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *História fyziky ako didaktická pomôcka* (2. 12.)

V roku 1986 pokračoval SAF prednáškami:

RNDr. ALENA VODILOVÁ (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *História fyziky v učebnom procese* (16. 1.)

RNDr. PAVOL ŠUTTA (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Konštrukcia a využitie elektrónového dela* (17. 1.)

RNDr. OEGA JAKABČINOVÁ (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Špeciálna didaktika fyziky* (11. 2.)

Ing. ILONA JANDOVÁ (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Didaktická nplň UTO* (26. 2.)

Ing. STANISLAV VRBŇÁK (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Modely a modelovanie* (prvá časť 12. 3., druhá časť 14. 3.)

RNDr. VLADIMÍR JAKABČIN (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Priestorová rekonštrukcia stôp z WHK pomocou PMD '85* (26. 3.)

RNDr. STANISLAV JUREČKA (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Sondáž znečistenia atmosféry laserom* (prvá časť 9. 4., druhá časť 15. 4.)

MUDr. STANISLAV PIVÁRČI (OUNZ Bratislava): *Vplyv fyzikálnych poli na psychiku človeka* (24. 4.)

JOZEF FRIBERT (ZTS Bratislava): *Konštrukcia sklenených vákuových aparatúr* (8. 5.)

Doc. RNDr. JÁN CHRAPAN, CSc. a RNDr. VLADIMÍR JAKABČIN (KF VVTŠ Lipt. Mikuláš): *Radiačná čistota životného prostredia* (21. 5.)

Ročník uzavrel ing. STANISLAV VRBŇÁK informáciami o seminároch využitia mikropočítačov v učebnom procese, ktoré sa v lete uskutočnili v Skalskom Dvore.

V druhom roku práce SAF sa ešte nepodarilo primerane aktivovať stredoškolských profesorov fyziky. Napriek tomu možno tušiť kryštalizáciu

vedeckej základne v oblasti fyziky na Liptove a správne trendy rozvoja vedeckovýskumnej práce na VVTŠ ČSSP v Liptovskom Mikuláši, ako aj pružnú prácu pobočky JSMF v Žiline. Návštevnosť podujatí SAF predstavovala v priemere 11,7 účastníkov.

Ján Chrapan

CELOŠTÁTNY SEMINÁR Z DEJÍN FYZIKY

Na tradície seminára z dejín fyziky, ktorý pracuje od roku 1982 pri JSMF na pôde MFF UK v Bratislave a na výsledky Letnej školy z dejín fyziky (Pokroky MFA XXXI 1, 64 a 3, 186) nadviazal celoštátny seminár z dejín fyziky (CESDEF '86), ktorý sa uskutočnil v dňoch 25. až 27. 8. 1986 v priestoroch Vysokoj vojenskej technickej školy Československo-sovietskeho priateľstva v Liptovskom Mikuláši za organizačného prispenia JSMF pobočky v Žiline.

Seminár otvoril doc. RNDr. JÁN CHRAPAN, CSc., vystúpením: *K otázke štúdia dejín fyziky*. Ďalej vystúpili dr. JAROSLAV FOLTA, CSc., pracovník HÚ ČSAV Praha na tému: *Dejiny vied a techniky a problémy ich výučby u nás*, RUDOLF KOLOMÝ, profesor gymnázia v Moravské Třebové, referátom: *Poznatky z dejín fyziky a techniky - motivačný prostriedok pri výučbe fyziky* a ELENA FERENCOVÁ, profesorka gymnázia v Banskej Štiavnici, s referátom: *Hellovi a ich prínos pre vedu a techniku*. Jej vystúpenie ukázalo možnosti spracovať monografiu o M. K. Hellovi a jeho synoch. Poslucháčka 5. ročníka MFF UK v Bratislave ANNA KRŠIAKOVÁ vystúpila s vlastným príspevkom *Využitie dejín pri vyučovaní základov klasickej fyziky* a prečítala materiál RNDr. RUDOLFA ZAJACA, CSc.: *Dejiny fyziky vo výučbe na vysokých školách technického smeru*, ktorý v trochu pozmenenej forme vyšiel v zborníku *Didaktické a metodologické aspekty vyučovania fyziky na vysokých školách technických a poľnohospodárskych*, zostavenom prof. RNDr. JÚLIUSOM KREMPASKÝM, DrSc. Zborník vyšiel nákladom Ústavu rozvoja vysokých škôl v Bratislave v r. 1985. (Príspevok preto nebude zaradený do zborníka CESDEFu '86, ktorý vyjde začiatkom roku 1987.) Doc. ing. ZDENĚK VAŠEK, vedúci Katedry fyziky VVTŠ ČSSP v Liptov-

skom Mikuláši, vo svojom vystúpení podal prierez vývoja vojenského školstva v Liptove. Poukázal na súvislosti umiestnenia a organizácie vojenského školstva s medzinárodnou situáciou. V diskusii potom odpovedal na otázky o organizácii práce na VVTŠ, ktorá vznikla v Liptovskom Mikuláši v roku 1973 a na ktorej dnes pôsobí viac ako 80 nositeľov vedeckých a pedagogických hodností a ktorá sa stáva riešením 43 vedeckých úloh významným centrom vedeckej práce. Škola je školiacim pracoviskom v 17 technických a vojenských odboroch s právom udeľovania hodností kandidáta technických a vojenských vied. Z katedry fyziky VVTŠ predniesla RNDr. ALENA VODILOVÁ referát: *Úloha histórie fyziky pri výchove študentov*. RNDr. IMRICH STARČEK, CSc. bývalý pracovník ÚMMT SAV v Bratislave, dnes v dôchodku, hovoril na tému *Začiatky fyziky na Slovensku*.

Účastníci seminára viedli k jednotlivým referátom obsiahle diskusie, ktoré pokračovali v prestávkach a počas spoločného večera. Konštatovalo sa, že učiteľ fyziky pri svojej práci pociťuje nedostatok vhodnej doplnkovej literatúry zvlášť z oblasti dejín fyziky na našom území. Dejiny fyziky môžu slúžiť ako didaktická pomôcka, treba však určiť všeobecné charakteristiky historického materiálu, vhodného pre uľahčenie a zefektívnenie poznávacieho procesu, optimálneho pre výchovné pôsobenie a pre tvorbu materialistického svetonázoru. Ďalej bude potrebné spracovať zásady výberu materiálu a metódy jeho aplikácie v učebnom procese. Na konci seminára zhrnul doc. Chrapan diskusiu a konštatoval, že dejinám fyziky ako interdisciplinárnej oblasti bude v budúcnosti potrebné venovať systematickú pozornosť. Činnosť jednotlivcov, ktorí u nás v tejto oblasti pracujú na rôznych pracoviskách, má, až na niekoľko výnimiek, charakter záujmovej práce, od ktorej ťažko možno očakávať profesionálne výsledky. Potrebnej je inštitúcia, ktorá by koordinovala ich prácu. Vytvorila sa preto trojčlenná skupina, ktorá bola poverená prípravou celoštátneho seminára z dejín fyziky v roku 1987 na tému *Východiská rozvoja fyziky u nás a hodnotenie diela M. V. Lomonosova z príležitosti jeho 275. výročia*. Táto skupina bola poverená prípravou podmienok pre založenie odbornej skupiny dejín fyziky pri FVS Jednoty.

Eva Tokáriková